

فعال شدن جریانات ضدبرجامی

حشمت... فلاحت پیشه
تحلیلگر مسائل بین الملل

در مورد موضوع پرونده هسته‌ای ایران چند اتفاق رخ داده است؛ نخست، گزارش آژانس مبنی بر اینکه ایران ۱۸ برابر سقف برجام سوخت هسته‌ای تولید کرده است. گزینه تلویحی آن را رسیدن به نقطه صفر تلقی کرده که ایران می‌تواند از قابلیت و ظرفیت لازم برای تولید غیرنظامی هسته‌ای بر خوردار شود بنابراین سعی کرده به گونه‌ای هشدار دهد. دوم، خبری است که نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی به‌طور مستقیم رسانه‌ای کرده با این ادعا که ایران تلاش کرده آژانس را فریب دهد. در واقع تاحدودی می‌توان گفت که این دو خبر بی‌ارتباط با یکدیگر نیستند یعنی اخبار تازه‌ای نیستند و واقعیات مشخص است بدین معنا که ایران در قالب خوداظهاری طبق پادمان نظارتی که به آژانس دارد پیشرفت‌های هسته‌ای خود را اعلام می‌کند و این اعلام کردن هم به‌طور رسمی انجام می‌شود، اما طرح آن در یک گزارش آژانس بیشتر شبیه به تله‌است وگرنه آژانس موضوع جدیدی را اعلام نکرده است. به همین دلیل اختیار آمریکایی‌ها و هم اروپایی‌ها و جهانیان قرار دادند تا مانع مذاکرات شوند. هدف رژیم صهیونیستی شکست مذاکرات است. عمده اسناد هم کارکرد خبری دارد که به نوعی سعی دارد روی گزارش آژانس اثر گذار باشد. آژانس هشدار داده که اگر دیپلماسی احیا نشود ممکن است بعد از این موضوع هسته‌ای قابل مدیریت نباشد، اما از سوی دیگر رژیم صهیونیستی در قالب دور تازه‌ای از تحولات، فعالیت می‌کند یعنی فعال شدن جریانات ضد برجامی. مجموعه شرایط نشان می‌دهد که طرف ایران و آمریکا فرصت احیای برجام را از دست دادند به بیان دیگر برجام در حال احیا بود که بعد از آن تحت‌الشعاع منافع دیگر بازیگران قرار گرفت؛ از روسیه که اوکراین را به عنوان محل بحث مطرح می‌کند تا صهیونیست‌ها که بارها تلاش کردند با چنین گزارش‌هایی رخنه ایجاد کنند. این طرف‌ها حداقل تا ده ماه و نیم پیش در حاشیه بودند، اما در حال حاضر امکان جولان دادن پیدا کردند تا اروپایی که بیشترین دغدغه‌اش تأمین انرژی است. در دنیای سیاست همه کشورها به دنبال فرصت‌های خودشان هستند جمهوری آذربایجان نمایشگاه بی‌سابقه‌ای را تحت عنوان اثر نفت و گاز دریای خزر در مقابل با بحران انرژی‌های دنیای امروز بر گزار کرده است در واقع پشت پرده این قضیه این است که جمهوری آذربایجان تلاش می‌کند جایگزینی را برای نفت و گاز روسیه ایجاد کند، چراکه به هر حال اروپایی‌ها تصمیم گرفتند تا ۵ سال و نیم آینده حدود ۶۰ درصد وابستگی خود را از انرژی روسیه کاهش دهند. دنیا در این پیشبرد منافع خودش است بنابراین چیزی که الان شاهد آن هستیم به معنای از بین رفتن آخرین فرصت‌های احیای برجام است. برخی سعی می‌کنند موضوع را در قالب هشدار مطرح کنند و برخی صهیونیست‌ها فضای جولان دادن را پیدا کردند تا هر چه بیشتر به فضای دیپلماسی آسیب وارد کنند. در شورای حکام بدترین گزینه ارجاع دادن پرونده هسته‌ای ایران به شورای امنیت است که در حال حاضر این امکان را ضعیف می‌دانم در واقع بهانه‌های فنی برای این کار وجود ندارد ضمن اینکه برجامی وجود ندارد تا ایران بخواهد تخلفی از آن داشته باشد. برجام دارای دو بخش اصلی است تعهدات آمریکا و تعهدات ایران. وقتی آمریکا در ارتباط با برجام عهدشکنی کرد ایران هم بایدنه نمایند است. با وجود اینکه اروپا و دولت بایدن تلاش دارند فضای دیپلماسی را حفظ کنند امکان اینکه خیلی ضعیفی است، اما طرفین تلاش می‌کنند در قالب بیانیه، فضا را فضای سختی جلوه بدهند، اما واقعیتی که وجود دارد این است که همه بازیگران اعم از اروپا و آمریکا، برجام را دیگر اولویت خودشان نمی‌دانند یعنی تحولات کنونی با تحولات دو ماه و نیم پیش بسیار متفاوت است. اگر برجام وارد مرحله اجرا می‌شد الان در فضای پیشا انتخاباتی آمریکا یعنی انتخابات شش ماه آینده این کشور که انتخابات میان دوره‌ای و مهم است بر تقویت یا تضعیف بازوی اجرایی رئیس‌جمهور در کنگره تاثیر گذار است.

نکته

معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت خارجه:

روابط تجاری، مقدمه روابط سیاسی و امنیتی پایدار است

معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه گفت: پس از سفر رئیس‌جمهور کشورمان به قطر و سفر امیر قطر به تهران، انتظارات برای توسعه روابط تجاری افزایش یافته است و باید شاهد گسترش روابط تجاری دو کشور باشیم. مهدی صفری در نشست تجار و بازرگانان ایرانی که در نخستین روز سفر بزرگ‌ترین هیات تجاری ایران به قطر در دوحه برگزار شد، اظهار کرد: زمانی که روابط اقتصادی میان دو کشور برقرار می‌شود، روابط سیاسی و امنیتی پایداری نیز میان آن کشورها شکل می‌گیرد و اگر روابط اقتصادی ضعیف باشد، روابط سیاسی و امنیتی نیز با یک وزش باد از هم جدا می‌شود. به عنوان مثال می‌بینیم با وجود آنکه آمریکایی‌ها نفت روسیه را تحریم کرده‌اند، ولی به چین اجازه می‌دهند نفت روسیه را بخرند و این نقش روابط تجاری در سیاست است. وی افزود: بخش خصوصی باید روابط تجاری پایدار و استاندارد ایجاد کند و استانداردهای مربوطه را نیز به خوبی رعایت کند. پایداری و ثبات و تعهد به آنچه در قراردادها ذکر می‌شود، نکته مهمی است که باید در روابط تجاری مورد توجه باشد. بر اساس گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی مشترک ایران و قطر، صفری تأکید کرد: از میان بیش از ۱۰۰ کشوری که ایران با آنها روابط تجاری دارد، در بازه سال ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۰ روابط با پنج کشور رشد منفی داشته است که یکی از آنها قطر بوده است. اقدام اتاق بازرگانی مشترک ایران و قطر و حضور تجار و بازرگانان به قطر شروع خوبی برای گسترش تجارت با قطر است و با توجه به سفر رئیس‌جمهور کشورمان به قطر و سفر امیر قطر به تهران نیز انتظارات برای گسترش روابط تجاری بیشتر شده است. در شرایطی که ارتباطات تجاری ایران با برخی کشورهای همسایه ۵۰ درصد رشد داشته است انتظار می‌رود شاهد گسترش روابط تجاری ایران و قطر نیز باشیم.

دکتر فرشاد مومنی در گفت و گو با «آرمان ملی»:

اقتصاد سالم با حذف ناپرابری و رانت محقق می‌شود؛
نه شوک درمانی

نظام تصمیم‌گیری اقتصادی نباید به رانتی‌ها پاداش بدهد

کسانی که شوک در مانی را تشویق می‌کنند گزارش فساد ارائه کنند

در مدیریت نظام مالی شاهد روزمرگی هستیم

اولین منشأ تعمیق ناپرابری اقتصادی فقدان اراده سیاسی است

هر جانا ناپرابری بیشتر می‌شود گزارش‌ها کمتر می‌شود

رابطه ناپرابری و شفاف‌سازی معکوس شده است

عکس: آرمان ملی / اجت‌سپهوند

آرمان ملی – احسان انصاری: با تصمیم دولت برخی از اقلام مورد نیاز مردم گران شد اما به‌واسطه گرانی این کالاها بازار تحت تأثیر قرار گرفته و قیمت کالاهای دیگر نیز افزایش پیدا کرد. به همین دلیل در شرایط کنونی افکار عمومی جامعه با این سؤال مواجه است که ادامه این روند چه سرنوشتی را برای اقتصاد کشور در ساجاری رقم خواهد زد؟ آیا گرانی‌ها همچنان افزایش پیدا می‌کند یا اینکه تصمیمات دولت کار ساز خواهد بود؟ «آرمان ملی» برای تحلیل و بررسی این موضوع با دکتر فرشاد مومنی اقتصاددان گفت‌وگو کرده است. دکتر مومنی معتقد است: «در ایران ما با باز تولید ناپرابری‌های ناموجه به دلیل ویژگی‌های اقلیمی و مناسبات رانتی و... در عرصه اقتصاد روبه‌رو هستیم. بنابراین این هوشمندی‌ها در این زمینه باید افزایش پیدا کنند، چرا که بی‌احتیاطی‌ها و رفتارهای مشکوک شدت بخشنده ناپرابری می‌شود. اگر خواهیم در یک کلام راجع به اینکه ما بهایی که به‌خاطر اتخاذ سیاست‌های ناپرابر ساز می‌پردازیم را نشان دهیم، این است که ناپرابری‌های ناموجه تعادل‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و... را دچار آسیب می‌کند.» در ادامه ماحصل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

اقلیمی و مناسبات رانتی و... در عرصه اقتصاد روبه‌رو هستیم. بنابراین هوشمندی‌ها در این زمینه باید افزایش پیدا کنند، چرا که بی‌احتیاطی‌ها و رفتارهای مشکوک شدت بخشنده ناپرابری است. اگر خواهیم در یک کلام راجع به اینکه ما بهایی که به‌خاطر اتخاذ سیاست‌های ناپرابر ساز می‌پردازیم را نشان دهیم، این است که ناپرابری‌های ناموجه به تعادل‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و... آسیب وارد می‌کند.

عدم تعادل‌های آمایشی، ناپرابری‌های منطقه‌ای و... می‌تواند زمینه بحث‌های عمیقی باشد اما می‌خواهم جلوه‌های روزمره این ناپرابری‌ها را ببینید. تصمیم‌گیری درباره پولش را در بانک بگذار ۷ برابر بیشتر عاید او می‌شود و از مالیات هم معاف شود، چگونه انتظار دارید تولید ریشه‌دار شود؟ کشوری که بنیة تولید آن افت کند وابسته خواهد شد ببینید چگونه بازار سرمایه ما در اسارت رانتی‌ها قرار گرفته است. ما محاسبه کرده‌ایم که نظام تصمیم‌گیری‌های اساسی به رانتی‌ها بیشتر پاداش می‌دهد. از ۳۵۸ تا ۱۳۹۵ در مجموع چیزی حدود هزار میلیارد تومان نقدینگی به فعالیت‌های سوداگران نامرتبط با جی‌دی پی تزریق شده است که این رقم معادل ۸۰ درصد جی‌دی پی کشور در سال ۱۳۹۵ بوده است. به نام آزادسازی و خصوصی‌سازی و... چنین بلایی بر سر اقتصاد ما آمده است. محاسباتی وجود دارد که بر اساس داده‌های بانک مرکزی می‌گوید در نقطه عطف تابستان سال ۱۳۹۹ حجم سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار بانکی از مرز ۲۰۰۰ هزار میلیارد تومان عبور کرده است. سود ماهانه این پول چیزی حدود ۳۰۰ میلیارد تومان بوده است. یعنی روزانه هزار میلیارد تومان پاداش به کار نکرده می‌دهند. کسانی که این پول را می‌گیرند قادر هستند که به ۳۰ میلیون نفر ماهانه یک‌میلیون تومان بپردازند یعنی شما به یک عده اندکی قدرتی فراتر از قدرت دولت داده‌ای چون ۹۰ درصد تسهیلات به دهکمی رسیده است که بیشترین میزان ثروت را داراست. از سوی دیگر نقدینگی را چماقی بر سر مردم می‌کنند اما نمی‌گویند توزیع این نقدینگی چقدر نابرابر است. در خانه اگر کس است، یک حرف بس است.

سرآغاز بحران ناپرابری‌های

موجه از اینجا

شروع می‌شود

که نرخ بازدهی

در فعالیت‌های

غیر مولد از

نرخ بازدهی

در فعالیت‌های

مولد بالاتر برود.

گزارش‌های رسمی

مافی‌گوید در

بهترین شرکت‌های

دولتی حول و حوش

۳درصد سود محقق

می‌شود. وقتی شما

یک نظام پاداش‌دهی

ساخته‌اید که اگر

کسی پولش را در

بانک بگذارد ۷ برابر

بیشتر عاید او

می‌شود از مالیات،

هم معاف شود،

چگونه انتظار دارید

تولید ریشه‌دار

شود؟

شکستن کمر اقتصاد کشور است و هزینه فرصت غفلت از آن به طرز خطرناکی بالاتر می‌رود.

تأثیر نشده گزارشی از تحولات هزینه‌های تولید در اثر اجرای قانون بودجه ۱۴۰۱ خواهند. در سال ۱۳۹۸ در حالی که شاخص

فرارو

نقشه غرب پس از صدور قطعنامه
ضد ایرانی در آژانس

هراس آمریکا و اروپا
از آینده مذاکرات

صدور یک قطعنامه سیاسی علیه کشورمان در آژانس بین المللی انرژی اتمی را آماده ساخته‌اند، برخی شواهد و مستندات نشان دهنده هراس بازیگران غربی از شکست منظومه مذاکرات وین است. بسیاری از تحلیلگران و استراتژیست‌های غربی معتقدند که در صورت عدم احیای برجام یا عدم ترسیم چارچوبی برای کنترل و مدیریت بحران‌های جاری، آینده برای آمریکا و اروپا مبهم‌تر از حد تصور خواهد بود.اطلی بکسال اخیر، دولت بایدن با فرسایشی کردن مذاکرات و اصرار بر تاکتیک «بازگشت پوچ به برجام» تلاش کرده است تا مانع از رفع عملیاتی تحریم‌ها علیه ایران شود. اظهارات اخیر رابرت مالی یکی از آخرین حلقه‌های این نمایش محسوب می‌شود. فارغ از تفاوتی که میان رویکرد اعلامی و رویکرد پنهان آمریکا در مذاکرات وین وجود دارد، باید تأکید داشت که «خرید زمان از سوی غرب» دردی را در مسیر احیای توافق هسته‌ای برای آنها دوا نخواهد کرد. در جریان سفر اخیر امیر قطر و اتریکه مورانمانیده ویژه اتحادیه اروپا به ایران، مقامات آمریکا از «رویکرد منعطف» خود جهت حل و فصل نقاط اختلافی باقی‌مانده خبر داده بودند. پیوند میان برجام و موضوعات منطقه‌ای و موشکی همچنان به صورت پرنرنگ در اظهارات و مواضع سناتورهایی مانند لیندسی گراهام، تد کروز، رابرت مندر و... مشاهده می‌شود. از جمله انتقادات این گروه از قانونگذاران آمریکایی این است که برجام به همه حوزه‌های اختلاف آمریکا با ایران از جمله فعالیت‌های منطقه‌ای و برنامه موشکی ایران نمی‌پردازد! به نظر می‌رسد بازبازی غربی در تلاش هستند پس از صدور قطعنامه ضد ایرانی شورای حکام، به بهانه آنکه این قطعنامه پرونده هسته‌ای کشورمان را به شورای امنیت سازمان ملل متحد ارجاع نداده است، از آن به مثابه کاتالیزور عملی تسریع کننده در مسیر مذاکرات وین (به ضرر منافع و مطالبات کشورمان) استفاده کنند. یکی از دلایلی که منجر به ایجاد وضعیت کودک‌سکون فعلی در روند مذاکرات وین شده این است که همیشه راهکارهای بینابینی جواب نمی‌دهند و مقید نخواهند بود. در این راستا شاهدیم که مطالبات ایران در قالب معادله اتمی و مذاکرات، به صورت خطوط قرمز بیان شده و ایران نیز در فرآیند بازگشت آمریکا به برجام، به دنبال ظاهر سازی و تجربه نکرار سناریوهای گذشته نیز نمی‌باشد. بدون شک جمهوری اسلامی ایران حتی در صورت اصرار آژانس، از چارچوب «توافق اسفند ماه» و مرابده با آژانس در ذیل موارد پادامانی محدود (آن هم جهت اثبات حسن نیت کشورمان) به جامعه جهانی، عدول نخواهد کرد. مصوبه راهبردی مجلس شورای اسلامی نیز اجازه امتیازدهی به آژانس را در چنین مواردی نداده است. مسئله دیگر، معطوف به انتشار گزارش رسمی رافائل گروسی و متعاقباً متن قطعنامه ضد ایرانی ارائه شده به شورای حکام از سوی رسانه های غربی است. این دو موضوع، مصداق بارز نوعی شبکه سازی گسترده از سوی «سیاستمداران غربی- صهیونیستی»، رسانه‌های آمریکایی- اروپایی در نهایت «مقامات آژانس بین المللی انرژی اتمی» کوپ می‌شود. نام این سه گانه را قطعاً دیگر نمی‌توان یک «مثلت ضد ایرانی نامرئی» گذاشت زیرا این تقابل غیر حقوقی و سیاسی علیه منافع ملی کشورمان وارد فاز آشکار شده است. این هیپوژشانی در موارد مختلف سبب شده است تا «دیپلماسی» فدای منافع بازیگران غربی شود! بی دلیل نیست که امروز پروسه احیای توافق هسته‌ای نسبت به هر زمان دیگری پیچیده‌تر و مبهم‌تر به نظر می‌رسد. یکی از اصلی‌ترین دلایل اصرار مقامات غربی بر اینکه در قطعنامه ضد ایرانی صادر شده در شورای حکام باید صرفاً روی «لزم همکاری ایران با آژانس» در قبال موارد ادعایی تمرکز شود همین مسئله است! آنها (واشنگتن و تروییکی‌اوپایی) نگران هستند که شدیدتر بودن لحن قطعنامه منجر به از دست رفتن مدیریت صحنه منازعه و پاسخ غیر قابل پیش بینی ایران نسبت به این قطعنامه سیاسی شود. در مقابل، جمهوری اسلامی ایران نیز به طرف غربی هشدار داده است که تسلیم چنین قطعنامه سیاسی و غیرمستندی نخواهد شد و بر اساس نوع و لحن قطعنامه، در مواجهه با آن تصمیمات قاطعانه و مناسی را اتخاذ خواهد کرد.

در پیچه

هاشمی طببا:

بعید است اصلاح‌طلبان شانس
داشته باشند

یک فعال سیاسی اصلاح طلب درباره رویکرد جریان اصلاحات در انتخابات ۲۰۴۱ اظهار داشت: اصلاح‌طلبان باید فعال بوده و در انتخابات شرکت کنند. سیدمصطفی هاشمی طببا در پاسخ به این سؤال که اگر اصلاح‌طلبان مانند دو انتخابات قبلی کاندیدا نداشتند، ممکن است با صندوق قهر کنند، گفت: اگر اصلاح‌طلبان کاندیدا نداشتند نباید معرفی کنند و اگر کاندیدا داشتند باید در انتخابات شرکت کنند. این موضوع دیگر به شورای نگهبان بستگی دارد که چه تصمیماتی درباره افراد می‌گیرد؛ اما اصلاح‌طلبان باید در انتخابات حضور داشته باشند و برنامه ارائه کنند. این فعال سیاسی اصلاح‌طلب در پاسخ به این سؤال که چقدر عملکرد دولت و مجلس می‌تواند شانس اصلاح‌طلبان را در انتخابات ۲۰۴۱ بیشتر کند، گفت: بستگی دارد به اینکه چه کسانی کاندیدا شوند و شورای نگهبان کدام‌یک را تأیید کند.